

Retsudvalget

Vedr. L 67: Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreret partnerskab

Landsforeningen for bøsser og lesbiske hilser lovforslaget om kønsneutralt ægteskab velkomment og skal her fremkomme med bemærkninger til dette.

Kønsneutralt ægteskab i Norge og Sverige

Det skal indledningsvist bemærkes, at både Norge og Sverige forventes at indføre kønsneutralt ægteskab, for så vidt den norske regering har fremsat lovforslag herom og den svenske regering har afsluttet udredningsarbejdet og forventes at fremsætte forslag¹. Dette nævnes, da der er tradition for harmonisering de nordiske lande imellem på det familieretlige område².

Kirkelig vielse

Det er Landsforeningens opfattelse, at Folketinget ikke bør blande sig i kirkens indre anliggender. Derfor bør det være op til trossamfundene selv at beslutte, om de vil vie par af samme køn. I dag har Folketinget truffet beslutningen på deres vegne.

Landsforeningen finder forslagens bestemmelser om præsters mulighed for at afvise at forestå en vielse for tilfredsstillende.

I forhold til folkekirken bør det bemærkes, at man her allerede har gjort, hvad man kan i eget regi, nemlig at indføre ritualer, der svarer til vielsesritualet. Det er således muligt for en borger i Danmark at få et registreret partnerskab velsignet efter et ritual, der er fuldstændig analogt til vielsesritualet med tilspørgelse og håndspålæggelse. Kirken har altså gennemført en ligestilling, men det har Folketinget ikke, idet man her har besluttet, at denne kirkelige handling ikke kan få retsvirkning som for andre par.

---

¹ Norge: Ot. prp. nr. 33 (2007-2008) Om lov om endringer i ekteskapsloven, barnelova, adopsjonsloven, bioteknologiloven mv., fremsat af regeringen 14.03.2008; Sverige: Færdig med udredningsarbejde (Äktenskap för par med samma kön – Vigsselfrågor, SOU 2007:17, høring afsluttet)

² Se f.eks. Kommissorium for udvalget om forældremyndighed og samvær, Familiestyrelsen, 9. marts 2005, del 3: I lyset af traditionen for samarbejde og harmonisering mellem de nordiske lande på det familieretlige område bør udvalget i sit arbejde inddrage udviklingstendenserne i de øvrige nordiske lande.

Staten giver således vielseskompetence til trossamfund, men pålægger dem at skelne mellem borgerne på baggrund af disses køn/sexuelle orientering. Det tillades, at trossamfundene kan stille relevante krav ift. deres religiøse identitet. Således er det lovligt kun at ansætte præster efter trosretning, mens det f.eks. er ulovligt at ansætte rengøringspersonale til kirker etc. efter trosretning, idet deres tro her ikke er relevant ift. deres arbejde.

Tilsvarende tillades det f.eks., at der er krav om, at de der skal giftes eller evt. kun en af dem, er medlem af trossamfundet. Men når Folkekirken har indført vielseslignende ritualer for par af samme køn, må det konkluderes, at parforhold af samme køn ikke er uforeneligt med religionen, hvorfor det er Landsforeningens opfattelse, at der er tale om en **usaglig forskelsbehandling**, når staten pålægger folkekirken at skelne på basis af køn og/eller seksuel orientering.

Det kan tillades, at i den udstrækning, der er en religiøs begrundelse for restriktionen tillades den. Det ses f.eks. ift. vielse af fraskilte. Sådanne regler er typisk ikke lovbestemte, men fastsatte af kirkeministeren. Der er forskellige synspunkter – også indenfor folkekirken – om der er religiøse grunde til at nægte vielse af par af samme køn, og dette må respekteres. Det må der være plads til i den rummelige folkekirke.

Børn i lesbiske parforhold

Lovforslaget vil være en meget væsentlig forbedring for de børnefamilier, hvor lesbiske får børn ved hjælp af anonym donorsæd. I dag er den eneste mulighed for medmoderen for at blive anerkendt som juridisk forælder at hun stedbarnsadopterer. Med stedbarnsadoption følger imidlertid en række regler:

25-års-reglen siger, at man først kan adoptere, når man er 25 år gammel. Reglen gælder også for stedbarnsadoption.

2,5-års-reglen siger, at man først kan stedbarnsadoptere, når man har boet sammen i 2,5 år. Reglen gælder oprindeligt både forældre og børn, men ved planlagt familieførgelse hos et lesbisk par, er barnet undtaget – men forældrene skal stadig opfylde reglen.

3-måneders-reglen siger, at en mor ikke kan give tilsagn til adoption før tidligst tre måneder efter fødslen. Reglen stammer fra en tid, det at være enlig mor var en katastrofe og skulle forhindre at forladte mødre ikke skulle handle overilet. Dette har selvfølgelig intet med lesbisk børnefamilier, hvor familieførgelsen er planlagt og ønsket. En vigtig konsekvens af reglen er, at medmødre ikke kan få orlov i forbindelse med fødslen, idet de på det tidspunkt ikke juridisk er i familie med deres børn.

Hertil kommer **6-måneders-reglen**, som siger, at en mand skal have mulighed for at rejse faderskabssag i 6 måneder efter fødslen. Reglen har ingen betydning, hvor det kan dokumenteres, der er anvendt anonym donorsæd. Den havde betydning i forbudstiden, når lesbiske blev behandlet på klinik og ikke kunne dokumentere dette.

Alle disse regler er fulgt med i købet, fordi forældreskab for par af samme køn er havnet i **adoptionsloven** i stedet for **børneloven**. Det bør være børneloven, der regulerer forældreskab i forbindelse med fødsel. Børn, der er undfanget på klinik, vil få to forældre fra starten, hvis forældrene er af hvert sit køn, men kun en, hvis forældrene er af samme køn.

Reglerne forbundet med stedbarnsadoption har mange uacceptable konsekvenser.

Landsforeningen har f.eks. kendskab til flere familier, hvor den biologiske mor er udlænding og medmor dansk. Barnet får i den situation ikke **dansk statsborgerskab**. Børn i regnbuefamilier risikerer altså at blive født og vokse op her i landet uden dansk statsborgerskab. Det ville ikke være tilfældet, hvis den biologiske mors partner været en mand. Det er en konsekvens af, at medmors forældreskab reguleres i adoptionsloven.

Landsforeningen må konstatere, at der ikke er nogen problemer i forhold til faggrupper og institutioner, der professionelt beskæftiger sig med børnefamilier: Læger, jordemødre, fødselsforberedelse, scanning, fødsel, sundhedsplejerske, mødregrupper, vuggestue, børnehave og skole. Familierne har kun ros til overs for systemerne og de mennesker, de møder her.

Der har været enkelte uheldige oplevelser på **kirkekontorer** i forbindelse med registrering af barnet, hvor personalet har følt sig kaldet til at give udtryk for afstandstagen til familieformen.

Der hvor der er problemer, er i forbindelse med fødslen, hvor medmor i de første måneder ikke er forælder. Det er meget belastende og kilde til megen bekymring. Dels i forhold til at kunne få en dagligdag til at fungere med en nyfødt med en mor alene hjemme, dels i forhold til frygt for den biologiske mors død før stedbarnsadoptionens gennemførelse.

Der er i praksis også mange, der falder på 25-års-reglen eller 2,5-års-reglen. Her skal barnet leve endnu læggere med kun én forælder.

Det viser sig, at mange arbejdsgivere ønsker at behandle medmødre på lige fod med fædre, men de skal selv finde på en løsning. Der er mange eksempler på, at man finder pragmatiske løsninger ift. fædreorlov, men det er afhængig af arbejdsgiver. Der er et eksempel på, at to medmødre i forskellige afdelinger i en større virksomhed fik hhv. blev nægtet orlov af deres respektive lokale chefer. Situationen er **uholdbar både for arbejdsgiver og arbejdstager**.

Det kan bemærkes, at statens ansatte har fået ind i deres nye **overenskomst**, at medmødre har ret til, hvad der svarer til fædreorlov. Samtidig motiverer staten virksomheder til at forskelsbehandle medmødre blandt deres ansatte, ved ikke at kompensere udgifterne til fædreorlov til disse som man gør ift. fædre.

Alle disse problemer skyldes reglerne fra adoptionsloven og ville blive løst, hvis disse familier kommer ind under børneloven sammen med alle andre familier. Ud over de praktiske aspekter, er det tillige nødvendigt at se mere overordnet på sagen: Ikke alle børn, der fødes i Danmark, fødes lige. De fødes med forskellige rettigheder, rettigheder bestemt af deres forældres seksuelle orientering. Det er ikke acceptabelt.

Det kunne med fordel i bemærkningerne tilføjes, at juridisk set er der **ingen forskel på samleje og hjemmeinsemination**. Mange regnbuefamilier skabes ved at bøsser og lesbiske får børn sammen. Her skal moderens partner ikke automatisk tillægges forældreskabet. Det burde være muligt for en lesbisk og en bøsse at få et barn sammen og anerkende forældreskabet ved § 14 i børneloven, desuagtet, de begge måtte leve i ægteskab med deres respektive partnere.

Adoption

Selvom det ikke er eksplicit fremhævet i bemærkningerne til lovforslaget, vil en konsekvens af L 67 være, at par af samme køn får adgang til at blive prøvet som adoptanter.

LBL finder, at de nuværende regler, hvor par af samme køn ikke kan blive prøvet som adoptanter, er utidssvarende. Det er heller ikke konsekvent, at enlige homoseksuelle kan adoptere, mens par ikke kan.

Danmark bør i lighed med en række andre lande åbne op for denne mulighed. Indenfor EU har Sverige, Holland, Spanien og Storbritannien indført lige adgang til adoption.

Det kan bemærkes, at den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i en nylig afgørelse *E.B. v Frankrig*³ har fundet, at den franske lovgivning, efter hvilken en enlig lesbisk adoptant blev afvist på grund af hendes seksuelle orientering, er i strid med den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 i sammenhæng med artikel 8. Afgørelsen viser, at homoseksuelles rettigheder til at fungere som forældre er omfattet konventionens beskyttelse af familier. Konventionen er inkorporeret i dansk lov.

3

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=827939&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>

Transpersoner

I forhold til transpersoner vil en gennemførelse af lovforslaget betyde en forbedring af retsstillingen. I dag er det således, at et hvis en person i et parforhold gennemgår en kønsskifteoperation, skal et evt. ægteskab opløses og erstattes af et registreret partnerskab eller omvendt. Dette vil blive overflødiggjort ved et kønsneutralt ægteskab.

LANDSFORENINGEN FOR BØSSER OG LESBISKE

Anja Bang

Maren Fich Granlien

Søren Laursen

Familiepolitisk talsperson

Familiepolitisk talsperson

Retspolitisk tealsperson